

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie radcy prawnego X.Y., obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonego w art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2020 poz. 75 ze zm.) w zw. z art. 6, 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 28 czerwca 2023 r. w przedmiocie kasacji wniesionej przez pełnomocnika pokrzywdzonej od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 24 marca 2022 r., sygn. akt WO-9/22, utrzymującego w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych [...] z dnia 19 sierpnia 2021 r., sygn. akt [...]

na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 531 § 1 k.p.k. i art. 523 § 3 k.p.k. w zw. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1166)

1. kasację pozostawić bez rozpoznania;
2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego P. J. kwotę 600 (sześćset) złotych, za sporządzenie i wniesienie kasacji;
3. zwolnić pokrzywdzoną od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego, które przejmie na rachunek Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Radca prawny X. Y. został obwiniony o to, że:

I. w okresie od dnia 8 sierpnia 2018 r. do 22 sierpnia 2018 r. w J., w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom etyki zawodowej w ten sposób, że

występując jako pełnomocnik T. S. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w J. sygn. akt I Ns [...] nie dochował należytej staranności wykonując czynności zawodowe, przez co nie złożył we wskazanym terminie środka odwoławczego i tym samym uchybił terminowi do wniesienia apelacji w przedmiotowej sprawie, tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2020 poz. 75 ze zm. – dalej powoływana jako: ustawa o radcach prawnych) w zw. z art. 6, 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

II. w dniu 23 sierpnia 2018 r. w J., występując jako pełnomocnik T. S. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w J. sygn. akt I Ns [...] nie dochował należytej staranności wykonując czynności zawodowe poprzez niedołączenie do wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji stosownego zaświadczenia lekarza sądowego, co skutkowało oddaleniem tego wniosku z winy uczestniczki na mocy postanowienia Sądu z dnia 5 września 2018 r., utrzymanym następnie w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 20 listopada 2018 r., tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych [...] orzeczeniem z dnia 19 sierpnia 2021 r., sygn. akt [...]:

I. uznał obwinionego radcę prawnego X. Y. za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w okresie od dnia 8 sierpnia 2018 r. do 22 sierpnia 2018 r. w J., w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom etyki zawodowej w ten sposób, że występując jako pełnomocnik T. S. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w J. sygn. akt I Ns [...] nie dochował należytej staranności wykonując czynności zawodowe, przez co nie złożył we wskazanym terminie środka odwoławczego i tym samym uchybił terminowi do wniesienia apelacji w przedmiotowej sprawie, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za to na

podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył mu karę upomnienia;

II. uznał obwinionego radcę prawnego X. Y. za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w dniu 23 sierpnia 2018 r. w J., występując jako pełnomocnik T. S. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w J. sygn. akt I Ns [...] nie dochował należytej staranności wykonując czynności zawodowe poprzez niedołączenie do wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji stosowanego zaświadczenia lekarza sądowego, co skutkowało oddaleniem tego wniosku z winy uczestniczki na mocy postanowienia Sądu z dnia 5 września 2018 r., utrzymanym następnie w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 20 listopada 2018 r., tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył mu karę upomnienia;

III. na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę łączną upomnienia;

IV. na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych obciążył radcę prawnego X. Y. kosztami postępowania dyscyplinarnego i zasądził od niego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] kwotę 2.500,00 zł.

Odwołanie od powyższego rozstrzygnięcia wniosła pokrzywdzona T.S.

Orzeczeniem z dnia 24 marca 2022 r., sygn. akt WO-9/22, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie:

1. utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie;

2. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych kosztami postępowania odwoławczego obciążył Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Kasację od powyższego orzeczenia wniósł pełnomocnik pokrzywdzonej, zaskarżając je w całości na niekorzyść obwinionego.

Autor kasacji zarzucił zaskarżonemu rozstrzygnięciu rażąco obrazę prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. naruszenie normy wysłowionej w art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., polegające na nienależytym rozpoznania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny zarzutu zawartego w odwołaniu, dotyczącego obrazu naruszenia normy wysłowionej w art. 335 § 1 w zw. z art. 343 § 2 i 5 k.p.k. oraz art. 16 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, tj. zarzutu wydania w sprawie przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzeczenia bez przeprowadzenia rozprawy bez pouczenia pokrzywdzonej o możliwości złożenia sprzeciwu, a zatem przy braku zgody pokrzywdzonej lub zapewnienia możliwości uzyskania stanowiska w tym zakresie.

Formułując powyższy zarzut pełnomocnik pokrzywdzonej wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i utrzymanego nim orzeczenia sądu dyscyplinarnego I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Ponadto, działając jako pełnomocnik z urzędu, skarżący wniósł o przyznanie „kosztów zastępstwa pełnomocnika z urzędu” w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych, wskazując, iż przedmiotowe koszty nie zostały uiszczone przez reprezentowaną stronę w jakimkolwiek stopniu.

W odpowiedzi na kasację Główny Rzecznik Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych wskazał, iż w przypadku, kiedy obwiniony został uznany winnym popełnienia deliktu dyscyplinarnego, możliwość wnoszenia kasacji na jego niekorzyść winna być ograniczona jedynie do bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację pełnomocnika pokrzywdzonej - wniesioną na niekorzyść obwinionego radcy prawnego X. Y. - należało pozostawić bez rozpoznania. Analiza treści nadzwyczajnego środka zaskarżenia prowadzi bowiem do wniosku, iż powyższy jest niedopuszczalny z mocy ustawy. Mimo zatem wadliwości uprzedniego przyjęcia kasacji jako odpowiadającej warunkom formalnym, w zaistniałym układzie procesowym należało rozstrzygnąć w trybie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 531 § 1 k.p.k.

Zgodnie z art. 523 § 3 i 4 k.p.k. - znajdującym zastosowanie na gruncie niniejszego postępowania dyscyplinarnego mocą art. 74¹ ustawy o radcach prawnych - kasację na niekorzyść można wnieść jedynie w razie uniewinnienia oskarżonego albo umorzenia postępowania (§ 3), przy czym powyższe ograniczenie nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. bądź w wypadku określonym w art. 521 k.p.k. Strony postępowania są zatem uprawnione do wniesienia kasacji na niekorzyść także od orzeczenia skazującego obwinionego, jednak wyłącznie wówczas, gdy w nadzwyczajnym środku zaskarżenia artykułuje się uchybienia wymienione w treści art. 439 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2021 r., IV KK 231/21, LEX nr 3330894). Za niedopuszczalną należy zatem uznać kasację, którą oparto na wskazaniu innych naruszeń niż te, które zostały stypizowane w przepisie art. 439 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2019 r., V KK 61/19, LEX nr 2636190; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2010 r., sygn. II KK 202/10, LEX nr 843111).

W niniejszej sprawie kasację na niekorzyść obwinionego wywiedziono od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 24 marca 2022 r., sygn. akt WO-9/22, utrzymującego w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych [...] z dnia 19 sierpnia 2021 r., sygn. akt OSD-[...], mocą którego uznano obwinionego radcę prawnego X. Y. za winnego popełnienia zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych i wymierzono karę łączną upomnienia.

Mając na uwadze, iż autor kasacji sformułował zarzut dotyczący wadliwej kontroli odwoławczej, tj. art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k.

w zw. z art. 458 k.p.k., który w swej istocie sprowadzał się do nienależytego rozpoznania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny zarzutu zawartego w odwołaniu, a zatem wskazał na uchybienie inne niż wprost określone w przepisie art. 439 § 1 k.p.k., skutkowało to koniecznością uznania kasacji za niedopuszczalną z mocy prawa.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[M. T.]

[ał]

